

ת"פ 51033/12/11 - מדינת ישראל נגד עלי סמיראת - עניינו הסתיים, אסילקו לעבודות בנייה וחקלאות בע"מ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 51033-12-11 מדינת ישראל נ' סמיראת ואח'
תיק חיצוני: 928/10

בפני
המאשימה
נגד
הנאשמים

כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל ע"י עו"ד כריסטיאן דיק

1. עלי סמיראת - עניינו הסתיים ע"י עו"ד מאהר חנא
2. אסילקו לעבודות בנייה וחקלאות בע"מ ע"י מר ברוך
מאירסון

החלטה

לפני בקשת נאשמת מס' 2 לפסיקת הוצאות בשל זיכוייה.

רקע

נאשמת מס' 2 (להלן: **הנאשמת**) היא חברה לעבודות בנין וחקלאות בזמנים הרלוונטיים לאישום נאשם מס' 1 (להלן: **הנאשם**) היה בעליה ומנהלה. נגד שני הנאשמים הוגש כתב אישום, בו יוחסו להם עבירות של הכנת פנקסים כוזבים והגשת דו"חות כוזבים בשנים 2007-2008. ביום 29.11.16, לאחר סיום שמיעת פרשת התביעה ותחילת פרשת ההגנה הודיע ב"כ המאשימה כי המאשימה חוזרת מאישום ביחס לנאשמת, בשל העובדה שמדובר בחברה לא פעילה, ומכיוון שאופן התנהלותו של נציגה הביא לסרבול ניכר של ההליכים ולהארכתם. משכך, זוכתה הנאשמת.

בהכרעת הדין שנתנה ביום 22.12.16 הורשע הנאשם בעבירה של הכנת פנקסים כוזבים, בהם נכללו חשבוניות פיקטיביות בהיקף מצטבר של כארבעה מיליון ש"ח, וזוכה מהעבירה של הגשת דו"חות כוזבים. ביום 23.1.17 נגזרו על הנאשם עשרה חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים וקנס. על פסק הדין הוגש ערעור אשר טרם הוכרע (ע"פ 24440-03-17, סמיראת נ' מדינת ישראל).

הבקשה

ביום 16.10.17 הגישה הנאשמת בקשה לפסוק לה הוצאות בעקבות זיכוייה. הבקשה נומקה בפגמים שנפלו בהליך ובכך שלא נערך לה שימוע.

ביום 7.11.17 הגישה המאשימה תגובתה, ובקשה לדחות את הבקשה על הסף, משום שאינה עומדת בתנאי הסף שבסעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ומשום שלא נומקה כלל. עוד ציינה המאשימה, כי הנאשמת היא חברה לא פעילה, אשר לא ברור מי הגיש את הבקשה בשמה ומי הסמיכו לכך. מעבר לכך המאשימה הפנתה לנימוקים לחזרה

עמוד 1

מאישום ולקביעות בהכרעת הדין ביחס להתנהלות הנאשמת.

הנאשמת הגיבה ביום 10.12.17. יש לציין, כי תגובת הנאשמת כוללת התייחסות אישית לב"כ המאשימה, בשפה שהמעט שניתן לומר עליה הוא, שאינה ראויה. ועל כך נאמר, כי **"מילים של זילות פגיעתן קשה לא רק בנמען כי אם גם באומר"** (ע"פ 7497/11, מדינת ישראל נ' אלקובי, פסקה 7).

לעניין ייצוגה של הנאשמת נטען, כי נציגה, מר ברוך מאירסון, הוא מזכיר החברה ומוסמך לייצגה לפני הרשויות ובהליכים בבית המשפט. לגופו של עניין נטען, כי הרשעתו של הנאשם בעבירות מהן זוכתה הנאשמת מהווה "פסק דין שגוי" (סע' 7 לתגובה) ו"אקרובטיקה משפטית" (סע' 13 לתגובה) וכי הוגש על כך ערעור. כמו כן הועלו טענות שונות ביחס לאופן ניהול ההליכים על ידי המאשימה ושיקולים פסולים שהנחו אותה וכן ביחס לאופן גביית הראיות בתיק על ידי חוקרי רשות המסים.

קיום דיון בבקשה

המאשימה בקשה, כי ככל שלא תדחה הבקשה על הסף, היא מבקשת לקיים דיון על מנת לברר מי הגיש את הבקשה בשם הנאשמת ומה מעמדו.

הנאשמת הודיעה, כי בשל הוראת סעיף 126 לחוק סדר הדין הפלילי, היא מסכימה לבקשת המאשימה לקיים דיון, למרות שניתן גם שלא לקיים דיון, על מנת לחסוך את הטרחה הכרוכה בכך. עם זאת, בסוף תגובתה ביקשה הנאשמת, כי בית המשפט יחליט בבקשה.

לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים, לא ראיתי מקום לקיים דיון בבקשה: על פי הדיון, בית משפט יכול להכריע בהליכי ביניים ללא קיום דיון, על סמך כתבי טענות הצדדים. במיוחד דברים אמורים בבקשה לפסיקת הוצאות, שכן על הליך זה חלות תקנות סדר הדין האזרחי והוראת סעיף 126 לחוק סדר הדין הפלילי כלל אינה רלוונטית לעניין. ר' למשל ע"פ (מחוזי ים) 4131/09 אכרם דענא נ' מדינת ישראל, שם נפסק:

"בקשת פיצויים לפי סעיף 80 הינה בקשה הנלווית להליך הפלילי, על אף שאופייה הינו מעין אזרחי. החומר הראיתי בהליך הפלילי ופסק-הדין המזכה מהווים תשתית להכרעה בבקשה (בג"ץ 2428/99 מ"י נ' דוויק, פ"ד נד(1) 688, פסקאות 7-8 (2000)). על אף העיקרון המנחה לפיו ההליך הפלילי יתקיים ככלל בנוכחות הנאשם, הרי שהחלטות בבקשות ביניים בהליך פלילי יכולות להינתן אף ללא קיום דיון (ע"פ 353/88 וילנר נ' מ"י פ"ד מה(2) 444 (1991), פסקה 6; קדמי על סדר הדין בפלילים 2141).

תקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב-1982, קובעות את סדרי הדין הנוגעים לבקשה מסוג זה. סעיף 3 קובע כי תקנות סדר הדין האזרחי יחולו על הדיון בבקשה, בשינויים המחויבים. על-פי סעיף 4: **"בקשה תוגש בדרך של המרצה; בקשה נגד המדינה יכול שתהיה בעל-פה, מיד עם תום הדיון במעצר או מיד לאחר החלטת הזיכוי". עוד נקבע כי ההחלטה בבקשה תינתן לאחר שניתנה לצדדים הזדמנות לטעון טענותיהם. על פי תקנות סדר הדין האזרחי בבקשה בכתב אין חובת קיום דיון (סעיף 241(ד) לתקנות). אם כן, התקנות אינן קובעות חובה מפורשת לקיים דיון בפני בית-המשפט בבקשה לפיצויים לאחר שהוגשו בה טענות הצדדים, וכך בענייננו.**

מכל מקום, לפי סעיף 3 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 "בכל ענין של סדר הדין שאין עליו הוראה בחיקוק, ינהג בית המשפט בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק". בענייננו,

טיעוני הצדדים הועלו באריכות בכתב, ועשיית הצדק לא נפגמה בשל אי-קיומו של דיון בעל-פה בפני בית משפט קמא."

ר' גם ת"פ (מחוזי חיפה) 4111/05, מדינת ישראל נ' ויקטור אגרונוב (החלטה מיום 1.9.05), שם נתנה החלטה דומה, להכריע בבקשה לפסיקת הוצאות הגנה על סמך כתבי הטענות מבלי לקיים דיון.

לפיכך, ולאור העובדה ששני הצדדים הבהירו היטב בטיעוניהם הכתובים את עמדותיהם לעניין הבקשה לגופה, לא ראיתי הצדקה לקיים דיון בעל פה, רק לצורך בירור מעמדו של מגיש הבקשה.

דיון והכרעה

סע' 80(א) לחוק העונשין קובע כי:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור."

החלופה הראשונה לפסיקת הוצאות, היא קביעה של בית המשפט כי לא היה יסוד להגשת האישום. תנאי זה אינו מתקיים בענייננו:

הנאשם הורשע בכך שכלל בספרי החשבונות של הנאשמת חשבוניות פיקטיביות, בסכום כולל של כארבעה מיליון ש"ח, אשר לא בוצעה כל עסקה נגדן. משכך, בדין ייחסה המאשימה אישום זה גם לנאשמת. אני ער לכך שבשל החזרה מאישום לא נשמעו מלוא טיעוניה של הנאשמת ולא הובאו מטעמה עדי הגנה, אך התקשיתי לראות כיצד ניתן להפריד את מעשיו של הנאשם - מנהלה של הנאשמת ובעל המניות היחיד בה - ממעשיה של הנאשמת, ולקבוע כי לא היה מקום לייחס לחברה מעשים אשר הוכח, כי בוצעו על ידי מנהלה. גם בבקשה לא נטען דבר בענין זה, מלבד ויכוח עם הקביעות שבהכרעת הדין ועם עצם הרשעתו של הנאשם.

אוסף, כי המאשימה נימקה את חזרתה מאישום בעניינה של הנאשמת בכך שמדובר בחברה לא פעילה, אשר אין כל משמעות להרשעתה, בעוד אופן ניהול ההליכים על ידי נציגה הביא לסרבולם של ההליכים, ולא משום שסברה שהנאשמת לא עברה את עבירות אשר יוחסו לה. התייחסתי לכך בע' 18-19 להכרעת הדין, שם קבעתי כי:

כתב האישום ייחס את העבירות לנאשם ולחברה יחדיו, כאשר אחריותו של הנאשם נבעה מהיותו מנהלה של החברה ומבצע ישיר של העבירות (ולא מכח החזקה שבסעיף 224א לפקודת מס הכנסה). באופן שאינו שגרתי, החברה בתיק זה יוצגה בנפרד מהנאשם, על ידי מר ברוך מאירסון, אשר אינו עורך דין, אך נטען כי הוא מזכיר החברה (והוצגו אישורים בענין זה). יצוגה הנפרד של החברה סרבול את ההליכים והאריכם במידה רבה, שכן העדים נחקרו על ידי ב"כ הנאשם ועל ידי נציג החברה בנפרד. מעבר לכך, נציג החברה העלה בקשות וטענות רבות, אשר המעט שניתן לומר עליהן, שלא נועדו ליעל את ההליכים או למקדם.

נציג החברה אף הודיע, כי הוא מבקש להעיד מטעם החברה עשרות עדים שונים (אותם לא טרח לזמן

לדין שנקבע לשמיעת עדויות הגנה של החברה, ביום 25.9.16, ר' עמ' 185-188 לפרוטוקול).
בישיבת יום 29.11.16, אשר נקבעה לשמיעת עדויות הגנה, הודיע ב"כ הנאשם כי לנאשם אין עדי
הגנה, אך נציג החברה ביקש להעיד עדים מטעמו.

ב"כ המאשימה הודיע, כי לאור העובדה שמעדות הנאשם עלה שהחברה אינה פעילה מזה זמן רב,
ולאור הסרבול שנגרם בשל אופן ייצוגה, המאשימה חוזרת מאישום ביחס לחברה, ועל כן זוכתה
החברה.

מכאן ברור, כי זיכוייה של החברה אינו נובע מכך שהמאשימה סברה כי המעשים המיוחסים לה לא
בוצעו, אלא מכך שבירור אשמתה של החברה היה מביא לסרבול נוסף של ההליך ובזבוז זמן שיפוטי
יקר, מעבר לזה שכבר בוזבוז. הדבר היחיד שניתן לומר על חזרת המאשימה מאישום ביחס לחברה הוא,
שחבל שהדבר לא נעשה קודם לכן.

אני ער לכך שהנאשם זוכה מעבירה של הגשת דו"חות כוזבים בשל קבלתה של טענה אשר עלתה כבר בשלבים
מקדמיים להליך (ר' ע' 17-18 להכרעת הדין, בפרק "גיבוש העבירות") - ועבירה זו לא התגבשה גם ביחס לנאשמת. עם
זאת, בסופו של יום הנאשם הורשע בחלק ניכר מהעבירות אשר יוחסו לו, ונדון בגינן למאסר ועונשים נלווים, ועל כן ברור
שהיה יסוד גם להאשמתה של הנאשמת, לכל הפחות בעבירות אשר הנאשם הורשע בביצוען.

החלופה השניה לפסיקת הוצאות הגנה היא קיומן של "נסיבות אחרות המצדיקות זאת". פסק הדין המנחה לעניין
חלופה זו הוא ע"פ 7826/96 רייש נ' מדינת ישראל, שם נקבע, כי בבוא בית המשפט לבחון קיומן של נסיבות המצדיקות
פסיקת פיצויים לנאשם שזוכה, עליו להביא בחשבון בין היתר את השיקולים הבאים:

**"האם החקירה נפתחה והאישום הוגש בתום לב, או שמא הנאשם נפל קורבן לעלילת שווא או
לשיקולים זרים; האם החקירה נוהלה באופן ראוי, כגון: האם טענת אליבי של הנאשם נבדקה כנדרש
והאם נערכה חקירה לעדים שנדרש לחקור אותם; האם התביעה נוהלה באופן שהכביד על הנאשם
ללא הצדקה, וכתוצאה נגרמו לו הוצאות יתירות או מעצרו התמשך מעבר לנדרש; האם המשפט
התארך יתר על המידה, ללא הצדקה, בעוד הנאשם נתון במעצר, ובלי שניתן לייחס את התארכות
המשפט לנאשם עצמו; האם הנאשם ניסה לשבש את מהלך החקירה או המשפט; האם התברר
בדיעבד, ואף שמלכתחילה היה יסוד להאשמה, כי לא היה מקום להגיש את כתב האישום, בשל
שיקולים מיוחדים הנוגעים לנאשם, לעניין הציבורי או לנסיבות אחרות; האם בית המשפט זיכה את
הנאשם מחמת הספק, בשל העדר ראיות מספיקות או בשל פגם דיוני בניהול המשפט, או שבית
המשפט קבע בצורה פסקנית כי הנאשם לא ביצע עבירה" (שם, בעמ' 198)**

ור' גם ע"פ 5923/07, שתיאווני נ' מדינת ישראל, אשר חזר על הלכה זו.

אף אחד מהשיקולים האמורים למעלה לא התקיים בעניינה של הנאשמת: מדובר בחברה שאינה פעילה מזה שנים, ולא
ראיתי כי נגרם לה נזק כתוצאה מהגשת האישום. כמו כן, לא מצאתי דבר בטענות הנאשמת ביחס לאופן ניהול החקירה
וההליכים על ידי המאשימה. בכל הנוגע לאופן ניהול ההליכים על ידי הנאשמת, אחזור על דברים שכתבתי בע' 6 לגזר
הדין:

**למרות שמדובר בחברת יחידים, אשר הנאשם היה מנהלה, ולא היה כל ניגוד עניינים בינה ובין הנאשם,
הופיע בשמה במהלך הדיונים בתיק מר ברוך מאירסון, הרשום כמזכיר החברה. אופן התנהלותו של**

נציג החברה גרם להארכת הדיונים וסרבולם, תוך הערמת קשיים ופניות לבית המשפט בלשון אשר המעט שניתן לומר עליה, שאינה הולמת ואינה מקובלת. על מנת שלא להאריך, אפנה את הקורא לדברים שאמר בישיבות יום 15.1.14, ע' 9-10 לפרוטוקול, יום 1.4.15, ע' 46-47 לפרוטוקול ולפניותיו לבית המשפט מימים 12.11.14 ו- 1.4.15 - וזה רק המעט שבמעט.

והנה - במהלך שמיעת עדותו של הנאשם, ביום 6.10.16, התברר כי לא רק שמדובר בחברת יחידים אשר אין כל ניגוד עניינים בינה ובין הנאשם, למעשה החברה כלל לא היתה פעילה מזה שנים, ולמעשה פעילותו היחידה (במסגרת החברה) של מי שלכאורה שימש מזכיר החברה, היתה ייצוגה בהליך לפני (ר' פניית המאשימה מיום 16.11.16 ותשובת נציג החברה מיום 29.11.16). מטעם זה ראתה המאשימה לחזור בה מהאישום ביחס לחברה, על מנת לקצר את ההליכים וליעל את שמיעת התיק. לתמיהה, מדוע חברה לא פעילה טרחה להסדיר יצוג נפרד בהליך בנסיבות האמורות, לא היה מענה.

לאור כל אלה, אין כל מקום לפסוק לנאשמת הוצאות בשל זיכיה.

יתרה מכך, לנוכח התנהלותה של הנאשמת לאורך שמיעת התיק, כפי שפרטתי למעלה, וכן לאור אופן ניסוח כתב טענותיה של הנאשמת מיום 10.12.17, היה מקום לדחות את הבקשה גם לו היתה הנאשמת מבססת עילה כלשהי לפסיקת הוצאות - ואדגיש פעם נוספת, כי הנאשמת לא בססה כל עילה.

לפיכך דוחה הבקשה.

ניתנה היום, כ"ה כסלו תשע"ח, 13 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.